

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zordinova Zaidam împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea actului administrativ individual și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-583/24
PIGD 2-22054958-01-3ra-08072024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. V. Chisilița
Curtea de Apel Chișinău – jud. V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga

19 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 19 aprilie 2022, Zordinova Zaidam a depus o acțiune în instanța de judecată împotriva Inspectoratului General pentru Migrație, solicitând anularea actului administrativ individual prin care i-a fost respinsă cererea de azil, precum și obligarea autorității pârâte de a emite un act administrativ individual favorabil.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că, prin decizia contestată, cererea sa de acordare a protecției internaționale a fost respinsă, comunicarea acestei decizii având loc la data de 11 aprilie 2022. Reclamanta a menționat că nu este de acord cu această soluție, considerând-o ilegală și pasibilă de anulare.

3. Potrivit celor relatate de reclamantă, aceasta s-a născut la 12 februarie 1982 în orașul Alma-Ata, Republica Kazahstan, este de naționalitate uigură și practică religia creștină. A declarat că nu poate și nu dorește să se întoarcă în Kazahstan, invocând riscul la care ar fi expusă din cauza convertirii sale religioase.

4. Reclamanta a precizat că, la data de 3 august 2010, a depus o cerere la Direcția Azil și Integrare, solicitând acordarea protecției internaționale în Republica Moldova. În susținerea cererii, aceasta a invocat faptul că părinții săi s-au opus convertirii sale la religia creștină, precum și căsătoriei cu o persoană de altă naționalitate și de confesiune creștină. Părinții săi au insistat să divorțeze și să revină în orașul natal, Alma-Ata.

5. Reclamanta a arătat că s-a convertit la religia creștină la data de 17 februarie 2002, iar pe 17 august 2006 a fost botezată. În opinia sa, religia creștină este religia adevărată. Spre deosebire de perioada în care era adepta religiei musulmane, când rostea o singură rugăciune formală, în creștinism susține că poate exprima în rugăciune tot ceea ce simte. După convertire, afirmă că l-a cunoscut pe Dumnezeu și pe Isus Hristos.

6. De asemenea, reclamanta a menționat că în Alma-Ata există o comunitate semnificativă de creștini, dar dacă vecinii ar afla despre convertirea sa, familia ei ar fi supusă represaliilor și marginalizării. În schimb, în Republica Moldova, afirmă că beneficiază de libertatea religioasă și se simte protejată, ceea ce constituie un motiv temeinic pentru acordarea protecției solicitate.

7. Reclamanta a relatat că, în urma examinării motivelor invocate în cererea de azil, la data de 11 ianuarie 2011, Direcția Azil și Integrare a emis decizia nr. 677/11/DR, prin care s-a dispus acordarea protecției umanitare. Ulterior, în temeiul prevederilor Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, a fost inițiată procedura de reexaminare a dosarului. Ca urmare, la data de 25 iunie 2013, Direcția a emis decizia nr. 106/13/DAI, prin care s-a decis neacordarea protecției umanitare. Această decizie a fost contestată de reclamantă pe calea contenciosului administrativ.

8. La data de 26 februarie 2014, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a emis încheierea nr. 3686/14, prin care s-a dispus admiterea cererii de renunțare la acțiunea formulată de reclamanta Zordinova Zaidam împotriva Direcției Azil și Integrare, ce viza contestarea deciziei de neacordare a protecției. Ulterior, reclamanta a părăsit voluntar teritoriul Republicii Moldova, întorcându-se în statul de origine.

9. La data de 24 februarie 2022, Zordinova Zaidam s-a adresat din nou Direcției cu o cerere de acordare a azilului, invocând noi motive. Aceasta a indicat că are șase fiice și că în Republica Kazahstan se practică în continuare obiceiul răpirii miresele, inclusiv a minorilor, în scopul forțării căsătoriei. A menționat că dezaprobă acest obicei și este profund îngrijorată de riscurile la care ar putea fi expuse fiicele sale.

10. Totodată, reclamanta a reiterat faptul că este convertită la religia creștină, iar această schimbare de confesiune a generat conflicte cu membrii comunității musulmane locale, inclusiv dificultăți pentru familia sa. În susținerea motivelor invocate, a făcut referire la articolul publicat de Centrul de Știri al ONU: „Participarea la acest proiect mi-a schimbat viața. Cum în Kîrgîzstan încearcă să atragă atenția asupra problemei răpirii miresele” (12.10.2019), disponibil la: <https://www.refworld.org.ru/cgi-bin/texis/vtx/rwmain>.

11. Reclamanta a subliniat că, deși în anul 2013 autoritățile din Kîrgîzstan au recunoscut oficial răpirea miresele drept infracțiune sancționabilă cu până la 10 ani de închisoare, în special în zonele rurale fenomenul persistă, multe femei continuând să fie răpite și obligate să se căsătorească cu bărbați necunoscuți. A menționat că răpirea miresei nu constituie o tradiție autentică, ci reprezintă o formă de căsătorie forțată.

12. Reclamanta a făcut referire la date oficiale potrivit cărora, în Kîrgîzstan, aproximativ 14% dintre femeile sub 24 de ani sunt victime ale căsătoriilor forțate. Totodată, reprezentanții Programului ONU pentru Dezvoltare au apreciat că numărul real al victimelor este probabil mult mai mare, întrucât multe dintre acestea nu apelează la autorități de teama de a nu „rușina” familia.

13. În concluzie, reclamanta și-a exprimat dezacordul față de respingerea cererii de azil, invocând prevederile articolului 1 alineatul A punctul 2 din Convenția din 1951 privind statutul refugiaților. Conform acestora, statutul de refugiat poate fi recunoscut unei persoane care, având temeri justificate de a fi persecutată pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara statului de cetățenie și nu poate sau, din cauza acestor temeri, nu dorește să beneficieze de protecția statului respectiv. Reclamanta a subliniat că situația sa personală se încadrează în cel puțin două dintre aceste criterii – religia și apartenența la un grup social vulnerabil.

14. Reclamanta a menționat că, atât în cererea de azil, cât și ulterior, în cadrul interviului desfășurat la Direcția Azil și Integrare, a invocat motive temeinice care justifică solicitarea protecției internaționale. Astfel, a arătat că are o teamă reală și bine întemeiată de a se întoarce în statul de origine, din considerente deja expuse anterior, care se înscriu în cel puțin una dintre cele cinci categorii prevăzute de Convenția din 1951 privind statutul refugiaților, și anume: rasa, religia, naționalitatea, apartenența la un anumit grup social sau opinia politică.

15. În susținerea poziției sale, reclamanta a invocat prevederile alin. (1) al art.17 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, potrivit cărora: „Statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă”.

16. Reclamanta susține că situația sa se încadrează în condițiile de acordare a statutului de refugiat, astfel cum sunt reglementate de legea națională și de instrumentele internaționale în materie.

17. Reclamanta consideră că decizia contestată este ilegală, întrucât nu respectă cerințele esențiale prevăzute de Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Astfel, arată că decizia emisă de Direcția Azil și Integrare nu conține o cercetare completă și pertinentă a tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, cerință expres prevăzută la art. 42 din legea menționată. De asemenea, reclamanta invocă încălcarea prevederilor art. 48 din aceeași lege, potrivit cărora autoritatea competentă este obligată să evalueze faptele și circumstanțele atât din perioada anterioară părăsirii țării de origine, cât și pe cele survenite ulterior.

18. Prin urmare, reclamanta Zordinova Zaidam a solicitat anularea Deciziei nr. 225/22/DAI din 5 martie 2022, emisă de Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, și obligarea autorității pârâte să-

i asigure accesul la o nouă procedură de azil, cu respectarea tuturor garanțiilor procedurale și materiale prevăzute de lege.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

19. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 6 octombrie 2023, acțiunea în contencios administrativ formulată de Zordinova Zaidam împotriva Inspectoratului General pentru Migrație a fost respinsă, fiind menținută valabilitatea deciziei Direcției Azil și Integrare nr. 225/22/DAI din 5 martie 2022, iar cererea privind obligarea autorității de a oferi accesul la o nouă procedură de azil a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La data de 19 octombrie 2023, avocatul Adam Alexandru, acționând în numele și în interesul reclamantei Zordinova Zaidam, a depus apel împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 6 octombrie 2023. Prin apelul declarat, deși nemotivat la acel moment, a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii formulate de Zordinova Zaidam, prin care se cerea anularea Deciziei nr. 225/22/DAI din 5 martie 2022 a Direcției Azil și Integrare și obligarea autorității competente de a-i asigura accesul la o nouă procedură de azil.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 17 aprilie 2024, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de avocatul Alexandru Adam, formulat în numele și în interesul reclamantei Zordinova Zaidam. Instanța de apel a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 octombrie 2023.

22. În motivarea soluției sale, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, instanța de fond a analizat corect situația de fapt invocată de reclamantă, examinând faptele și argumentele prezentate, inclusiv referințele la aprecierile internaționale descrise de autoritatea publică pârâtă în decizia contestată. Astfel, s-a constatat că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 78 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, întrucât nu se atestă existența unor circumstanțe noi nici în privința situației generale din țara de origine, nici în legătură cu motivele invocate în susținerea cererii de azil. Totodată, nu au intervenit schimbări semnificative în statul de origine care ar pune în pericol viața sau integritatea reclamantei.

23. Instanța de apel a stabilit că, prin noua cerere de azil, Zordinova Zaidam a reiterat aceleași motive anterior invocate, respectiv teama de întoarcere în țara de origine din cauza riscului ca fiicele sale să devină victime ale obiceiului de „răpire a miresei”. Aceste motive au fost deja examinate de către Direcția Azil și Integrare, iar prin decizia nr. 106/13/DAI din 25 iunie 2013 s-a dispus neacordarea protecției umanitare. Decizia respectivă a fost ulterior contestată pe calea contenciosului

administrativ, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 februarie 2014, s-a admis renunțul reclamantei la acțiune, aceasta părăsind ulterior teritoriul Republicii Moldova în mod voluntar.

24. În continuare, instanța de apel a statuat că, în lumina probatoriului administrat și a circumstanțelor reținute, nu sunt întrunite cerințele art. 78 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 270/2008, necesare pentru oferirea accesului la o nouă procedură de azil. Prin urmare, instanța de fond a apreciat în mod corect că decizia Biroului Migrație și Azil este legală și întemeiată, iar obligarea autorității de a admite o nouă cerere nu are fundament juridic și factologic.

25. Având în vedere cele menționate, instanța de apel a concluzionat că argumentele invocate în apelul formulat de Zordinova Zaidam sunt lipsite de consistență obiectivă, iar soluția pronunțată de prima instanță este legală, temeinică și adoptată cu respectarea tuturor exigențelor procedurale și substanțiale aplicabile în materie.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

26. La 20 iunie 2024, Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru a depus recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea sa de chemare în judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

27. Recurenta afirmă că nu se poate întoarce în Republica Kazahstan, întrucât este în pericol din cauza convertirii la religia creștină. A invocat că părinții săi s-au opus convertirii și căsătoriei cu o persoană de altă naționalitate, adept al religiei creștine. Aceasta s-a botezat la 17 august 2006 și consideră religia creștină ca fiind adevărată.

28. Recurenta susține că are șase fiice și că în Kazahstan se practică obiceiul răpirii fetelor minore în scopul căsătoriei. A exprimat teama că fiicele sale pot deveni victime ale acestui fenomen, pe care îl consideră o formă de căsătorie forțată și nu o tradiție.

29. A făcut referire la un caz relatat de Centrul de Știri ONU privind o situație similară în Kîrgîzstan, pentru a argumenta caracterul generalizat al fenomenului și lipsa protecției reale pentru femei în zonele rurale.

30. Recurenta invocă dispozițiile art. 1 punctul A(2) din Convenția de la Geneva din 1951, susținând că temerile sale sunt justificate și se încadrează în motivele legale de acordare a statutului de refugiat: religia și apartenența la un grup social (femei expuse riscului căsătoriilor forțate).

31. Recurenta afirmă că autoritățile nu au cercetat toate aspectele relevante ale cererii de azil, astfel cum prevede art. 42 din Legea nr. 270/2008 privind azilul.

32. Se invocă încălcarea art. 48 din aceeași lege, care obligă autoritatea competentă să țină cont și de faptele apărute ulterior părăsirii statului de origine.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

34. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

35. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

36. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

37. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului Adam Alexandru la data de 18 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar.

38. Astfel, cererea de recurs depusă de Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru la data de 20 iunie 2024, este în termen. Prin urmare, recursul a fost formulat în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ.

39. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

40. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

41. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

42. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

45. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

46. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins

argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

48. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

49. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

50. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Zordinova Zaidam, reprezentată de avocatul Adam Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă